

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:

Fél évre 7 korona | Egy hóra 1 K 20

ELŐFIZETÉSI ÁRAK VIDÉKEN:

Fél évre 14 korona | Egy hóra 2

Mi van az égrenyírva?

Pesti lapok írták meg a héten, hogy az ország több helyén látják már azokat a vércseppeket a hajnali égen, amiket a makói tanyák népe már a múlt esztendőben is látott, de olyan emberek is vannak, akik a béke keresztalaku csillagját látják fölragyogni az esthajnai firmamentumon.

Boldogg emberek, akik még az égen keresik meg a lelkükben izzó jeleket — már sokkal többen vagyunk, akik nem látunk semmit és senkit se az égen, se az ég felől. Boldogok, akik látják, de fájdalom, egyelőre azok látják jól, akiknek fantáziája a földi vértengerek csöppjeit fröccsenti föl az égrenyírva, hogy kopogtassák az Isten rideg és szorosra csukott kapuját. Vér, vér, vér mindenütt, ahova nézünk a térképen és kezdenek már véresbe játszani azok a frontszakaszok is, melyeken nyugalom ködlött idáig. Voltak már halott időszakok, a melyek a sors fo dulását készítették elő, sokszor vártunk már fu'adozó lélekzettel telefon berregésre és sürgönyérkezésre. De soha annyira fájdalmas és türehtetlen nem volt még a várakozás, mint most, amikor sorsunk végleges eldőtését vele az életünket kezünkbe visszaadandó visszaadó békét várjuk — hiába. Mert egymás sarkát tapossák a hírek, de mindegyik ellene mond a másiknak a skarlát vörös ruhájára, amilyen a császár kiáltványára a német nép ez, szelid-zöld köntösű érkezik, tudatván, hogy Wilson nem

a ért mondta ki az első szót, hogy azt második ne kövesse.

Bizonyosnak látszik mégis, hogy a béke áldott zöldje csak piros tavaszban fakadhat ki. Még haragos biboru égbolt borul a könyező vilgra és újra felnyitóban vannak a vér zsilipjei amik az ősz ota kissé visszatartották a forró áradatot. Meleg fajték fog csurranni a gölyahírré és az iboyára. Hetek és talán hónapok jönnek megint, amelyeknek minden perce ezek halálát jelenti. Ez a haboru szemünket és szívünket egyaránt hozzászoktatta már a roppant arányokhoz, mégis bizonyos, hogy a most készülő mérkőzés minden eddigi voltakat felül fog mulni nagyságában és vadságában. Ebben a pillanatban — hála katonáinknak — a harc olyan messze tombol tőlünk, hogy dübörgését nemcsak fülünk nem hallja, de itéletünk is csak tétovázva tudja mérlegelni, mit jelent ez, vagy az a motívum. De minden ösztönünkkel se tjük, hogy sorsunk üstje most buzg legszilajabban s újabb vérgözők felhőit dobálja fel. A diplomaták és államférfiak, akik a római banketten das terítékű asztaloknál mosolyogva koccintottak a végleges győzelemre, nem olyan fából vannak faragva, hogy vissza riaszthatná őket a gondolat, hogy kristálypcharaikban nem a lucerna Christi, hanem husz millió katoná vére pirosított.

A vércseppek az égen igazak, de a béke csillagzat vajjon csak merő káprázata volna a keresztre feszített emberi léleknek. Egyelőre csak azt tudjuk, hogy nincs béke. Mindnyájunk arcára, szemé bogarára ez van írva tüzes jellő, még a bölcsőből

gyerekére ist aki keserűséget szív magába még az anyatejben is. Ám azért érezzük, hogy a végső tusájára áradtan készülő hadisten komor

árnyéában körülöttünk bujkál a rózsás képű béke-puttó s ujjacskaival moso yogva babrái a világ beleit kiomlasztó kardon.

Brusszilov nagy offenzívára készül

Az entente új haditervei

Az orosz hadvezetőségnek sikerült az orosz hadsereg municiókészletét annyira megerősíteni és a transzportszolgálatot annyira reorganizálni, hogy már a legközelebb nagy offenzíva várható, mely az 1914. évi Brusszilov offenzívához lesz hasonló. A legutóbbi római haditanács gyors megkezdését határozta el az offenzívának. A román vereség s Besszarábia veszélyeztetése arra bírta az orosz hadvezetőséget, hogy az ellenség benyomulását Dél-Oroszországba megakadályozza. Az új offenzívát ismét Brusszilov fogja vezetni, ez orból az összes csapatokat Brusszilov rendelkezése alá bocsátották. Hogy az áttörést hol tervezik, az ismeretlen.

A Corriere de la Sera párisi tudósítója szerint az orosz csapatok Galacnál nem sokáig tanusíthatnak már ellenállást. Ezért Moldvát fel kell adni és az orosz—román határ mögé kell folytatni a visszteszavonulást. Párisban nem tudják, hogy mi az oka az orosz kormány eme súlyos elhatározásának és ezért nagy elkedvetlenedést és rossz vért szült.

Ablakredőnyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Pallagi-céggel

A magyar kormány válsá- gos helyzete.

Bécsi hír a Tisza-kormány lemondásáról.

Tegnap este Bécsben politikai körökben az a hír terjedt el, hogy a Tisza-kormány beadta lemondását.

Tíz a tegnap este érkező Bécsbe a fönadisszállásról, a Magyar Házban szállt meg, ahol már számos ismerőse, több újságíró és politikus várta, de a miniszterelnök senkit sem fogadott. Csak Rosner Ernővel tárgyalt, akivel hosszabb ideig tanácskozott. Az újságírók azért voltak valamilyen meg tudni a miniszterelnöktől és mikor később nála jelentkeztek, Tisza nagyon rossz kedvű volt hidegen fogadta őket és csak annyit mondott:

— Nincs semmi közölni valóm.

Tiszának ez a rideg kijelentése csakhamar szárnnya kelt és nagy nyugtalanságot keltett ama politikuskörök körében, akik Tiszát porfálják a császárvárosban. Este azonban Tisza mégis fogadott egy előkelő osztrák államférfiút és mikor az távozott, az újságírók megpróbálták, hogy tőle nyerjenek bővebb felvilágosítást.

Az illető bécsi politikus sem mondott sokat, de az néhány szó amit mondott, elegendő volt ahhoz, hogy a magyar kormány bukásának ma még korai hírét megjelöljék a császárvárosban.

— A magyar kormány helyzete — mondotta a bécsi államférfi — nem olyan biztos, mint eddig volt és mondhatom, nagyon sötét

felhőt tornyosulnak a magyar politika égén.

A Magyarországi — mint ma esti számában írja — utána járt a dolgoknak és itt tételek helyről a következő információt kapta:

— A magyar kormány lemondásának híre nem igaz. A magyar kormány minden eddig felmerült kérdésben teljesítette az osztrák kormány kívánságát. Az utóbbi napokban azonban olyan újabb dolgok merültek fel, amelyek elintézése nem a magyar kormánytól függ, hanem olyan tényezőket is meg kellene nyerni, amelyekre Tisza már nem bír befolyással.

Igy tehát nem lehet csodálkozni, hogy Tisza nicez megelégedve a helyzettel.

Tényként meg lehet állapítani, hogy a Tisza-kormány helyzete nem olyan erős, mint volt és ha nem sikerül a legújabb felmerült kérdésekre nézve olyan megoldást találni, amely mineden tényező kívánságának megfelel, akkor nem lehet feltartóztatni a válságot.

A nehézségek elintézése még nem történt meg. Mielőtt a képviselőház megkezdte tárgyalásait Tisza még egyszer Bécsbe látzik és akkor lesz döntés.

Addig minden olyan hír, amely a kormányválság mellett, vagy elene szól, kombináció. Az tény és tagadni sem lehet, hogy a magyar kormány helyzete megingott.

Községi a városnál.

A város és villanytársaság. — Pénzvizsgálatok eredményei. — Háziközös vagy vállalatban adás?

Makó város képviselőtestülete tartotta rendszeres havi közgyűlését. A közgyűlésnek több fontos tárgya volt. Először a villanytársulat vételét tárgyalták mint olyat, amely egyben a város képviselőtestülete által gondoskodással hozott határozatot a legteljesebb mértékben megővni a makói közönség érdekeit.

Tudott dolog, hogy a makói villanytársulat legutóbb az a

kellemetlen meglepetéssel állott elő, hogy máról holnapra felszámkára eszékentette a közvilágítást. A képviselőtestület nagyra helyeselt az eljárást egyoldali a szerződésbe vágó dolognak minősítette.

A képviselőtestület — igen helyesen — egyáltalában nem tartja iadokoltnak a közvilágítás csökkentését. Hi volt a makói villanytársulat 58 vagon szén amit átadott annak, hogy ott a világítás zavartalan legyen, mégis csak elsőd való lett volna Makó városnak. Miért kelja az egész városnak éjjel egy órákor egyiptomi sötétségbe borulnia, mert a makói telep esenét átadják Aradnak.

A képviselőtestület — igen helyesen — bizottságot küldött ki az esetleges károk megvizsgálására és megállapítására a általában annak megvizsgálására nem történt ez esetben szerződés szerinti.

S hogy még egyet felajánljunk a villanyvilágítási szerződésből, nem lesz érdektelen megtudni a közönségnek, hogy mikor a villanytelen átvette a világítást, átvett 178 petróleum lámpát is, hogy ha esetleg újszavak lennének, akkor ezzel a 178 petróleumlámpával fog világítani, Tisztelettel kérdezzük, hol vannak ezek a petróleumlámpák? Az egész világítási ügyet egyébként még megfogjuk világítani.

Beszámolták a mai közgyűlésen a fogyasztási adóhivatal és a másszéhi pénztárak vizsgálatairól. Minden esetben mindkét hivatalnál a vizsgáló bizottság a legnagyobb rendet, pontoságot s leglelkismeretesebb egy kezelést talált. Ezzel elvultunk egyébként készülő. A javadalmi hivatal vezetője Nagy Antal lelkiismeretes bürgő hivatalnok, akinél jó kezében van a város ezen gazdasági ágának kezelése s vezetése. Csak örvendünk, hogy a megejtett vizsgálatok igazolták eme jó vélekedésünket az ügyvezető ki fogástalan működéséről.

Itt kell felmentenünk azt is, hogy a mai gyűlésen a szemétfuvarozás és árusok titkosságára nézve úgy határoztak, hogy az 1918-ra a válsághatárba adják. Hát ez helytelen. Helytelen azért, mert jelenleg a város házközösében és a vállalkozás igen kifizetően bevált s másodsorban ilyen közegészségügyi dolognál még ha az refektórium járna is, a házközös tartjuk egyezel célra vezetőnek. A mai péssé, mikor ezek a dolgok vállalatba voltak adva, éppen elég szomorúak voltak arra nézve, hogy a város okuljon azokból.

De ettől tekintve a költségvetés és közegészség érdekeit csak is a város házi kezelésében látjuk kellőképpen megóvva.

A koronázás költségéről is szó esett ma. Hogy a város a koronázás öröme a makói szegényeknek dupla háviségélyt adott és a szegényeket és agg honvádeket megvendégelte, pont 1020 koronába került.

Egy öreg tengeri kigyó is kimúlt a mai közgyűlésen. A koronázás idős városi tisztviselőket akarék ezzel meggyomorítani. Addig járt ez az ügy a város házi kezeléséről a megyére vissza, míg meghalt és kimúlt. Nincs kérdés, nem is lesz az öregebb városi tisztviselők öröme.

Csorba János indítványa a felmentettek ügyében nem kavarta fel különösebben a kedélyeket. Hiába szólott Tarnay Ivar megyei főjegyző hogy a felmentések javaslatahoz hozzá a polgármester discretiozális joga. S hiába kezelte ezt az ügyet Galambos polgármester úgy, hogy egy külön bizottsággal tárgyalta meg minden egyes felmentési esetet, a képviselőtestület mégis úgy határozott, hogy egy külön bizottságot küld ki a felmentés felülvizsgálására. Ez a bizottság pedig általmi fogna Nagy Imre Istvánból, Vörös Sándorból, Mágori bíróból, no meg az infitványozó Csorba Jánosból, fogna csak, mert ezt a határozatot a felsőbb hatóságok holtbizonyossá megfogja szemminté.

A makói polgárőrök újjászervezése.

A buzgó makói polgárok.

Makó város rendőrségének felhívása a polgársághoz. hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg az előbb, hogy a polgárságot újjászervezzék, a legteljesebb sikerrel járt.

Több mint ezer makói polgár jelent meg vasárnap délután a városháza nagytermében. Igen óriási érdeklődésre maga a rendőrség sem számított. Alig győzték besorozni a jelentkező makóikat az újjászervező polgárságba.

A polgárság parancsnokai Lukovich Odón dr. és Schwarc Leó voltak. Mindkettőnek személye és egyénisége garanciát nyújtanak arra nézve, hogy az újjászervező polgárság a legjobban fog működni.

Az új főparancsnok Lukovich Odón dr. új ember e téren, de olyasvalaki ismerjük, hogy ha valamit elvállal, akkor annak legteljesebb mértékben és legpontosabban eleget is tesz.

A polgárság második parancsnoka Schwarc Leó nem új ember a polgárságban. Munkálataira óta tevékenyen részt vett a polgárság nehéz munkájában s igazán postársággal s farsághatatlannal dolgozott, hogy a polgárság minél tökéletesebben megfeleljen hivatalának. Most hogy lett a második parancsnok igen a apos reményűnk, hogy az újjászervező polgárság igazán hivatala megvalósítan fog állani.

Ugyancsak parancsnok lett a polgárságnak Dr. Síváry Kálmán pártügyi titkár is, kihez megváltatást színtén csak szerencsének tarthatjuk.

Az újjászervező polgárság már meg is kezdte működését. Folytatlagos jelentkezések még mindíg figyelembe vételnek.

Január 16-án és 17-én kedden és szerdán, Amerikai filmszenzáció Clara Kimball Younggal a „Trilby“ és a „Szipéria“ főszereplőjével a cimszerepben színre kerül az

URÁNIÁBAN:
A szeplőtelen asszony.
Nagy dráma 4 felv.

A tavaszi vetés.

Bár az ország nagy részében teljes siker koronázta a gazdák fáradozását, hogy az őszi vetést befejezzék, igen nagy érdekek fűződnek a mai viszonyok között ahhoz is, hogy a tavaszi vetés időben megkezdődjék a főnakszárak nélkül nyerjen befejezést.

A „Gazdaszövetség” szerint az év vége felé több község gazdái vetőmag híján maradtak s így most kell pótolniuk a tavasziak részét, amit ősszel elmulasztottak.

A szövetség már hónapokkal ezelőtt lépéseket tett, hogy a kormány gondoskodjék a szükséges tavaszi vetőmagról.

A földművelésügyi minisztérium gondoskodott is korlátolt mérvben a tavaszi gabona és legjeri vetőmag biztosításáról úgy, hogy a hó 14 ig kell jelentkezni az illető gazdáknak a megyei gazdasági egyesületeknél a vetőmag árának a befizetésével a községi igazgatóságnak.

Mibtán ez az idő nagyon rövid a vetés ideje is pár hét múlva elérkezik, a gazdák legyenek rajta, hogy teljesen felkészülve várják a tavaszi vetés idejét. Ha nem kap valaki gabonavetőmagot gondoskodjék más kapásnövényről de üresen ne hagyjuk földjeinket. Eddig a gazdák is, amikhez csak az a megegyezésünk volt, hogy sok helyütt a rekvizálás alkalmából talasúkra szabják a tavaszi vetőmag mennyiségét.

Január 17-én és 18-án szerdán és

csütörtökön a

Koronázás
II. része

bemutatóra kerül

az Urániában

NAPI HIREK REGÉNY

— Kukoricakenyér Budapesten. A Közlekedési Hivatal elnöke értesítette a fővárost, hogy február 15-étől kezdve a kenyér lisztet kukoricával kell keverni. Az új kenyértípus kukoricatartalma tíz százalék lesz. Makón legálább a multkoriban azt a megnyugtatóst kaptuk, talán nem kerül most sor a keserves hadikenyérra.

— Kereskedő és iparos katonák szabadsága. A honvédelmi miniszter a honvéderületi parancsnokságokat táviratban utasítja, hogy az ülési körök fontos évi amlataira való tekintettel a megőrt és vésztársaságokban szolgálatot teljesítő kereskedők és iparosok részére, amennyiben az esetenként kérelmezik, nyolc nap szabadságot engedélyezzenek.

— Szabad lesz citromot behozni. A kormány nemrég rendeletet bocsátott ki, amelyben a külföldi árucikkek egész tömegét azóta is föl, mint amelyek behozatalt eltiltja. Ennek az intézkedésnek közzétételének célja volt, hogy valutánkat védje mert számos olyan árucikk behozatala céljából kellett külföldi pénzt vásárolnunk amelyeknek használata valójában mellőzhető. Mindjárt a rendelet megjelenése után emelkedtek a szomban hangok, hogy a főszorlat árucikkek behozatali tilalma nemcsak túlságosan szigorú történt, hanem oly módon is, hogy nélkülözhetetlen szükségleti oikk behozatala vált lehetetlenné. Az érdekeltek körök mozgalmára úgy az osztályok, mint a magyar kormány részéről a behozatali tilalmakat a napokban megtartott bécsi tanácskozásokon néhány fontosabb árucikk behozatalának újból való megengedésére már megállapodás is történt a két kormány között. Valószínűnek tartják, hogy többek között a citrom behozatalát szintén engedélyezni fogják.

— Jótekonyság. Márton Bálint Návay Tamás-utca 12. sz. alatt 2 koronát küldött ma szerkesztőségünkbe, Kecské János Szibóriából visszatért csererokkhat számára. Rendeltetési helyére juttattuk.

— A szeplőtelen asszony. Az Uránia ma esti zláger darabja valószínűleg filmesoda. Olyan drámai előadásban lesz ezuttal részünk, ami még a legiridégabban gondolkodó emberre is a legmélyebb hatást fogja gyakorolni. A hitvány darab előre láthatóan óriási érdeklődést fog kelteni és épp ezért az Uránia igazgatósága többször is műsorra tűste, hogy a közönségnek alkalma legyen ezt a kiválóan szép drámát végig látni.

(1471)
133. fejezet.

Ninette.

— Meg mersz erre esküdni?

— Esküszöm, kisasszony!

Ninette kiiss lecsillapodott. Ha csakugyan a órné számára készült, akkor aligha lehet ezava. A nagyherceg ezzel be akarja magát hitelezni és erre bizonyára nagy oka is lehet. Bizonyára igen sokat költött Niassában, s ezzel a nyaklánczal akar póthitelt kiessközölni magának.

Már most látni szeretné, melyik szebb!

— Spukow! mondá feshangon, mond meg nekem, melyik ötvös oainája a gyémántokhoz a foglalást?

— Oh kisasszony! — nem már klesik sok leszaszsz máre yron

— Mondd meg én tudni akarom.

— Oh istenem! . . . a fejemmel játszom, kisasszony.

— Kell is valakinek a te köcsöcs fejed! Tudni akarom az ötvöst!

Lábával haragosan topogott.

— Nem fog elárulni? — kérdé a ravasz Spukow siránkozó hangon.

— Nem, nem csak mond meg.

— De az ögre kérem, kisasszony, tekintse, hogy otthon családom van, mely nyomerba jutna, ha én ebből az állásból kipottyannék — pedig kipottyannék, ha a nagyherceg megtudja, hogy . . .

— No ne félj! Vágott szavába Ninette. Nem árulok el, erre szavamot adom. Most neved meg nevel az ötvöst!

Spukow megnevette. Ninette mindjárt vissza akart térni a herceghoz, s komorayik azonban jéden állotta ujját.

Folyt. köv.)

Nyilttér*) Nyilatkozat.

Alulírott ezennel kijelentem, hogy leányomnak Erdélyi Annának, ki házamtól eltávozott, senki semmiféle hitel, vagy kölcsönt nevében ne adjon, mert érte felelősséget nem vállalok és adósságait ki nem fizetem.
Makó, 1917. január 15.
(Erdélyi János)

Makói Urania Színház
Telefón száma: 131

Kedden, január 16-án,
Szenzáció! Szenzáció!
Amerikai filmesoda!

A szeplőtelen asszony

Előadások kezdete a 9 óráig.

Eladó föld.
TAKACS JÓZSEF tulajdonát képező Bogarzó 871 számú, egy fertály sznyföld, a hozzá való gazdasági épületekkel együtt szarvaskővel fedett. Érdeklődjék: **Takacs Ferenc** és utja meg az utca 41. Bányai utca 18 új szám a.

Meghívás.

A makói tehénjárás gazdaság elnöksége tisztelettel meghívja a közbirtokossági tag urakat folyó évi febr. hó 18-án a város háza nagyteremcs termébe délután 2 órakor tartandó közgyűlésre.

TÁRGY:

1. Az 1917. évi költség előirányzat tárgyalása
2. Tenyészbíráknak a városban leendő mi énté helye és.
3. A legelő beosztására bizottság kijelölése.
4. Pásztorok felfogadása.
5. Esetleges indítványok.

ELNÖK: EG.

Hirdetések felvételnek.

